

In 2025 heeft KNNV afd. Eindhoven drie cursussen aangeboden.

1. Vogelcursus voor beginnende vogelaars

Voor deze cursus van docent Rob Aarts bleek veel belangstelling te bestaan. Na de aankondiging in het Veldhovens Weekblad stroomden de aanmeldingen binnen. Enkele deelnemers op de wachtlijst konden alsnog meedoen vanwege een paar afmeldingen. Op 10 maart ging de cursus van start met 22 deelnemers. Van te voren hadden de cursisten ter voorbereiding al informatie ontvangen over de soorten vogels en hun biotopen in de Kempen, hun gedrag door het jaar heen en over waarnemen in het veld.

Tijdens de lessen kwamen de vogels uit onze omgeving goed in beeld en hoorden we veel opnames van hun geluiden. Voor de excursie op 15 maart in het gebied Toterfout, een afwisselend landschap ten westen van Veldhoven, kregen we een aanstreeplijstje mee met de vogels die we hier wellicht zouden aantreffen. Van de bijna 30 waargenomen soorten stonden er zelfs 6 niet op, waaronder de Dodaars: zijn luide roep was al van verre te horen. Goed te horen en te zien was de Tjiftjaf. De tweede les werd afgesloten met een leuke opdracht waarin de kennis van de deelnemers flink op de proef gesteld werd.

Voor de tweede excursie op 5 april vanaf de Volmolen bij de Dommel in Riethoven hadden deelnemers de beschikking over de volledige aanstreeplijst (een 2-zijdig A4-tje voll!), met vogels uit alle biotopen in Nederland.

2. Determineren van (schijn)grassen

Voor deze cursus met docent Ton Hermans waren er te weinig deelnemers om die door te laten gaan. Ik heb de aanmelders gewezen op de mogelijkheid om bij Floron op eigen initiatief digitaal de 'Cursus Grassen, Zeggen en Russen Herkennen' te volgen.

3. Minicursus Bramen in Brabant

Na een lezing over bramen in december 2023 op het jaarlijkse Symposium Biodiversiteit en Leefomgeving in Den Bosch, heb ik in 2024 contact weten te leggen met ecoloog en bramen-specialist Rienk Jan Bijlsma.

Op 19 juli gingen 13 cursisten met docent Rienk Jan en collega-bramenspecialist Louis Reutelingsperger¹ 's ochtends al om 8:30 uur² op pad vanaf de Kapel van de Heilige Eik bij Oirschot. Aan de oostkant van Landgoed Baest hebben we 8 soorten bramen gevonden: 7 Zwarte bramen, waaronder 6 boogbramen en 1 staande braam, en 1 Wasbraam. Rond 12:00 uur begon Rienk Jan zijn presentatie in Veldhoven. Veel bramensoorten in Nederland zijn 'randverschijnselen', d.w.z. uitlopers van andere regio's aan de randen van Nederland. Enkele belangrijke kenmerken van bramen kwamen aan de orde, zoals de indeling in de hoofdgroepen Zwarte bramen (die je weer kunt onderverdelen in staande bramen en boogbramen), Wasbramen en Dauwbraam. Op dia's was te zien waar de typische Brabantse/Kempische soorten te vinden zijn. Er volgde een toelichting op het begrip 'verbraming' en dat 5 soorten in Nederland een probleem vormen. Tot slot meldde Rienk Jan enkele punten uit de nieuwe omgangsregeling voor natuurbeheer (zie pag.78 Publicatie Nederland Bramenland Samengevat: 10 punten voor een nieuwe omgangsregeling!). De presentatie en publicatie zijn naar de deelnemers doorgestuurd.

NB: het zou leuk zijn om in juni 2026 dezelfde excursie opnieuw te houden als de bramen bloeien.

Foto: Docent geeft tip bij Bolle haarbraam (*Rubus macrophyllus*)

Met deze bramencursus is mijn 'loopbaan' als cursuscoördinator bij KNNV Eindhoven (voorlopig) ten einde. Over één of twee onderwerpen zou ik nog wel een cursus willen houden als ik daarvoor een docent gevonden heb.

¹ Mede-auteur van OBN/VBNE Publicatie Nederland Bramenland

² Vanwege de verwachte hitte was de excursie 's ochtends en de presentatie daarna in D'n Aard in Veldhoven.

Bolle haarbraam

Tip docent: neem altijd een snoeischaar mee om een stuk uit het midden van de stengel te knippen voor de beoordeling van het blad

Foto ue